
ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA O ČINNOSTI ZA ROK 2016

ARA ART, z. s.
IČ: 011 884 61

Datum založení: 25.10.2012
Právní forma: spolek
Sídlo: Sázavská 751/16, 120 00, Praha 2
Statutární orgán: Výbor
Členové výboru: Mgr. Miroslav Bartoš, Bc. Veronika Jírů, Pavlína Matiová, DiS.
Ředitel spolku: Bc. David Tišer
Počet členů: 16

KDO JSME

ARA ART, z.s. je sdružením mladých lidí, kteří se zabývají uměleckou tvorbou a pořádáním kulturních akcí se sociálním rozměrem a přesahem. Hlavním polem působnosti je především hudební a divadelní tvorba a produkce, ale nebojíme se experimentovat i s jinými uměleckými formami. Kromě všeobecných kulturních a společenských aktivit je speciálním tématem ARA ART romská lgbt menšina a problematika vícečetné diskriminace.

ÚVODEM

Rok 2016 považujeme z hlediska růstu naší organizace za velmi úspěšný. Kromě toho, že jsme pokračovali v naší práci na Oslavách Mezinárodního dne Romů, divadelních inscenacích a na udržování Mezinárodní platformy pro romskou lgbt menšinu, tak jsme také přidali do našeho portfolia 2 zcela nové projekty: v kulturní oblasti se jedná o otevření a provoz Galerie Phundrado Vudar – Otevřené Dveře a v tématu romské lgbt menšiny jsme spustili poradenství pro romské gaye, lesby a jejich rodiny s názvem Řeknu.to. To se odrazilo i na financích: pro představu loňské výdaje činily něco přes 600.000 Kč, letošní více než dvojnásobek, konkrétně přes 1.400.000 Kč. Tento růst finančních prostředků, které nám byly poskytnuty jak z českých veřejných rozpočtů a především z mezinárodních organizací, tak dokládá naši stále se rozšiřující činnost, počet zasažených osob a celkový růst naší organizace.

REALIZOVANÉ PROJEKTY A OBLASTI ČINNOSTI

GALERIE PHUNDRADO VUDAR

Galerie Phundrado vudar, neboli Otevřené dveře, je výstavní prostor určený především mladým umělcům, kteří se věnují romským tématům a česko-romskému soužití. Sídlí v prostorách večerní kavárny Souterrain na adrese Bělehradská 82, Praha 2.

Galerii jsme otevřeli v dubnu a během roku hostile celkem 4 výstavy (výstavy se střídají s přibližně dvouměsíční periodicitou). Každá vernisáž je doprovázena komorním koncertem s živou hudbou.

Po hlavičkou Galerie jsme se také rozhodli pořádat umělecké workshopy pro veřejnost – amatéři polo/profesionálové se v nich mohou zdokonalovat v jednotlivých měleckých disciplínách. První série workshopů se konala v listopadu a jednalo se o celodenní semináře ve třech oblastech: workshop ateliérové fotky vedl Lukáš Houdek, kresbu Klára Sedlo a tvůrčí psaní Irena Obermannová. Těmito workshopy chceme zlepšit kvality a kompetence vystavujících autorů a nacházet další.

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA O ČINNOSTI ZA ROK 2016

VÝSTAVY

NEVIDITELNÍ ROMOVÉ (Vernisáž: 28. dubna 2016)

Výstava "Neviditelní Romové" je koncipována jako doprovodný program k oslavám Mezinárodního dne Romů. Těšit se můžete na fotky různých autorů, kteří zachycují Romy při běžných činnostech, o kterých většinová společnost často říká, že je Romové nikdy nedělají. Vystavujeme taky úspěšné vizuály kampaně #PrayForPray. Výstava vznikla ve spolupráci se Slovem 21, z.s. & Romea, o.p.s.
Hudební doprovod: Marta Balážová - Gipsy jazz & Gipsy swing

UMĚNÍ ZE ŠUPLÍKU (Vernisáž: 23. června 2016)

Kreslí a malují si doma pro svou radost. Pokud se jim zadaří, své dílo sdílí na sociální síti, nebo ho věnují rodině. Myslí si, že se na jejich tvorbu mohou chodit dívat cizí lidé? Nebo o ní dokonce debatovat? Ne. Ale opak je pravdou! Dokázat, že krása umění je i tam, kde ho jiní nehledají, chce. Dokázat tato výstava.
Vystavující autoři: Sarlotta Bottová, Alex Dzurko, Marek Giňa
Hudební doprovod: Aneta Kováčová

VÝSTAVA OPPRESSION - DEPRESSION - PASSION (ÚTLAK/ DEPRESE/ VÁŠEŇ) (Vernisáž: 7. srpna 2016)

Útlak, deprese a vášeň - romská LGBT komunita ve fotografiích Milana Junka. Při příležitosti Prague Pride týdne otevírá společnost Ara Art ve své galerii Phundrado Vudar výstavu tvorby profesně mladého fotografa Milana Junka, který se ve své tvorbě věnuje především mužským aktům. Ara Art se jako jediná organizace v ČR dlouhodobě věnuje problematice romské LGBT menšiny. S komunitou pracujeme při pravidelných setkáváních, konferencích, workshopech i další tvůrčí činnosti už od roku 2012 a měli jsme několikrát možnost si ověřit, že právě tyto tři emoce - útlak, deprese a vášeň - vystihují podstatu toho, co zažívají lidé, kteří vícečetnou diskriminací trpí." říká ředitel společnosti Ara Art David Tišer."Michal Junek se sice sám označuje za amatérského fotografa, ale pro jeho dílo je příznačná obrovská hloubka a citlivost s níž dokáže zachytit intimitu jinak velice uzavřené komunity.
Vystavující autor: Milan Junek
Hudební doprovod: Emil Miko, Jan Dužda

VIDÍM, TEDY JSEM (Vernisáž: 21. září 2016)

On je student Střední průmyslové školy, obor strojírenství. Ona studuje Veřejnou správu se zaměřením na diplomacii a PR. Jeho baví fotit krajiny, ale rád by v budoucnu dával život opuštěným budovám ve svých fotografiích. Jí baví dívat se na svět svým pohledem a zvětšovat to ve fotografii. I přesto, že každý z nich studuje neumělecké obory, našli v sobě cit pro obraz. Oba se budou zanedlouho rozhodovat kam na vysokou školu. Alexandra Duždová, přemýšlí nad veterinou, psychologií a fotografií. Lukáš Cirok, se občas vidí ve svém ateliéru, ale kam ho nohy potáhnou si jist není. Snad jim jejich pohled na svět přinese odpověď a m ožná jim díky takovým výstavám dodáme odvalu a sílu pro dráhu fotografa.
Vystavující autoři: Alexandra Duždová, Lukáš Cirok
Hudební doprovod: Pavlína Matiová

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA O ČINNOSTI ZA ROK 2016

Výstava Vidím, tedy jsem

OSLAVY MEZINÁRODNÍHO DNE ROMŮ

2. ročník Oslav Mezinárodního dne Romů (MDR) se konal v pátek 8. dubna v pražském divadle La Fabrika (Komunardů 30, Praha 7). Mottem večera byla „POCTA NEVIDITELNÝM“: v jednotlivých kategoriích se udílely symbolické pocty (romsky „pařiv“) tzv. neviditelným Romům, tedy těm, kteří jsou pro společnost ve svých oborech nesporným přínosem, ale protože nezapadají do stereotypního obrazu Romů v ČR, tvrdí se o nich, že neexistují.

Pocty předávali zástupci starší generace té nastupující a symbolicky je tak vysílali na jakousi životní cestu za boření stereotypů a mýtů o Romech jako o neintegrovatelné a nepřizpůsobivé části společnosti.

Tomuto významu odpovídala také podoba poct: jednalo se o mladé sazenice stromku (alegorie mezi zástupci starší generace, kteří již ve svých oborech mnoho práce vykonali a mladými poctěnými, které jejich dlouhá cesta a práce ještě čeká).

POLITIKA

Předávající: Monika Mihaličková - bývalá poslankyně Parlamentu ČR

Oceněný: Martin Bajger - člen zastupitelstva v Trmicích

MÉDIA

Předávající: Jarmila Balážová - novinářka, tisková mluvčí ministryně školství

Oceněný: Tomáš Bystrý - novinář působící v Českém rozhlase

KULTURA

Předávající: Jana Horváthová - ředitelka Muzea romské kultury

Oceněná: Věra Lacková - filmařka a dokumentaristka

SOCIÁLNÍ SFÉRA

Předávající: Pavlína Radlová - sociální pracovníce

Oceněná: Aneta Krajíčková - sociální pracovníce

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA O ČINNOSTI ZA ROK 2016

SOCIÁLNÍ SFÉRA

Předávající: Pavlína Radlová - sociální pracovníce
Oceněná: Aneta Krajíčková - sociální pracovníce

ŠKOLSTVÍ

Předávající: Jitka Hatinová - speciální pedagožka
Oceněná: Pavlína Matiová - pedagožka zpěvu na konzervatoři

SPORT

Předávající: Stanislav Tišer - bývalý československý reprezentant v boxu
Oceněný: Štefan Horváth - nadějný mladý boxer

Ve spolupráci se seminářem Romistiky Filozofické fakulty Univerzity Karlovy jsme předali Ocenění Mileny Hübschmannové za přínos v oblasti romského jazyka. Toto ocenění letos obdrželi symbolicky všechny rodiny, ve kterých se mluví romsky a které tak předávají jazyk dalším generacím a udržují ho živý.

Další složkou večera byla hudba: za doprovodu kapely složené z předních romských instrumentalistů z české republiky i ze Slovenska se na podiu během večera vystříдалo přes 20 romských zpěváků a zpěvaček (+ neromští hosté), kteří předvedli tradiční písně v nových a neotřelých aranžích i své vlastní autorské skladby. Vystupující umělci (výběr): A. Gondolán, M. Balážová, M. Horvát, J. Bendig, A. Drafiová, P. Matiová, B. Matuš, M. Bartoš a další.

Kromě večerního programu probíhal v prostorách La Fabriky celé odpoledne doprovodný program v podobě NGO marketu, na kterém svoje aktivity a projekty prezentovaly všechny partnerské neziskové organizace: Slovo 21, z.s., Romea, o.p.s., Nová škola, o.p.s., Muzeum Romské kultury, HateFree Culture a další.

Oslavy Mezinárodního dne Romů

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA O ČINNOSTI ZA ROK 2016

K MDR 2016 jsem také připravili online kampaň „PrayForPrej“, jejíž součástí byly fotovizuály a videospot – oboje upozorňuje na nesmyslnost předsudků panujících často v majoritní společnosti vůči Romům. Spot byl na české poměry velmi úspěšný, v rámci Facebookové kampaně měl ke konci roku 280.000 shlédnutí a 3.500 sdílení.

Kampaň Pray For Prej

DIVADLO

Divadelní skupina ARA ART připravila novou inscenaci romské pohádky vycházející z textu Mileny Hübschmannové Čirikloro, aneb co říká ptáček? Aktuální repertoár našeho souboru tedy zahrnuje 2 autorské divadelní hry s romskou tematikou (kromě níže uvedené pohádky Čirikloro ještě hru Gilí daj) a 4 další představení tzv. Divadla utlačovaných zpracovaných technikou Divadlo – fórum.

ČIRIKLORO ANEB CO ŘÍKÁ PTÁČEK

Tvůrčí tým pod vedením režiséra Davida Tišera a v dramaturgii Lízy Zimy Urbanové zasadil text Mileny Hübschmannové do rámce povídání starého romského vypravěče. Přiblížil tak divákům romskou tradici, v níž vyprávění pohádek, tedy příběhů s ponaučením určených dětem i dospělým, bylo vždy spíše mužskou doménou. Před samotným začátkem textu Mileny Hübschmannové tedy diváci nejprve vyslechli vypravěčův úvod, v němž se dozvěděli nejen, co se bude v příběhu dít, ale také jaký je rozdíl mezi pohádkami, které běžně děti v Čechách znají a pohádkami romskými. Text pohádky, původně český, byl přeložen i do romštiny a v některých místech byla při uvádění užívána kombinace obou jazyků tak, aby byla zaručena srozumitelnost co nejširšímu spektru publika.

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA O ČINNOSTI ZA ROK 2016

Inscenace do značné míry staví na hudebním základu – jednak to přirozeně plyne nejen z romské tradice a z obsazení, které tvoří herci, jež jsou zároveň profesionálními zpěváky a hudebníky, ale zhudebněny byly i některé pasáže původního textu Mileny Hübschmannové.

Hádka o to, co vlastně ptáček říká, vedená mezi jednotlivými postavami, tak probíhala formou modulace zpěvu, užití různých rytmů, nebo „souboje“ hudebních nástrojů. Vedle hudebních aranží textu zazněly v představení také tradiční romské písně (Gelem, gelem, Čirikloro Mirikloro, Savore Manuša) a jedna autorská píseň Tibora Židy, který byl zároveň autorem hudebního aranžmá inscenace jako celku.

Scénograficky je inscenace pojata především s důrazem na jednoduchost a možnost bezproblémového uvedení v primárně nedivadelním prostředí. Autorskou scénografických prvků je výtvarnice Lada Gažiová

Premiéra inscenace proběhla 1. 6. 2016 v divadelním sále Vily Štvanice (česky). Uvedena byla v rámci festivalu Khamoro při vzpomínkovém večeru na Milenu Hübschmannovou. Během roku bylo představení ještě 5x reprízováno na romských i neromských festivalech či jiných kulturních akcích.

Premiéra i reprízy představení se setkaly s velkým diváckým ohlasem, a to jak v prostředí poučeném (např. festival Khamoro), tak i v prostředí převážně romském (např. festival Roma Big Top – Plzeň/Praha), či v prostředí, kde lidé divadlo prakticky neznají (např. romská osada Na Hrbe, Banská Bystrica, Janov/Litvínov). Tato zkušenost mimo jiné ukázala, že tzv. romské divadlo (tedy divadelní představení reflektující romskou kulturu a jazyk a zároveň realizované Romy), které v českém kulturním prostředí zcela absentuje, je žánr, který má své publikum v různých vrstvách naší společnosti a je proto také žádáno.

Věříme, že uvádění inscenace Čirikloro, aneb co říká ptáček s rokem 2016 neskončilo, ale že naopak bude ještě dlouho těšit děti i dospělé na různých místech v Čechách i na Slovensku.

Představení Čirikloro aneb Co říká ptáček

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA O ČINNOSTI ZA ROK 2016

ROMSKÁ LGBT MENŠINA A TÉMA VÍCEČETNÍ DISKRIMINACE

PROJEKT ROMSKÝCH LGBT KONZULTANTŮ ŘEKNU.TO

Od září 2016 jsme spustili projekt poradenství pro romské gaye a lesby přímo v terénu. V pilotní fázi, která poběží do konce roku 2017, jsou konzultanti k dispozici ve 3 krajích (Pardubický, Královehradecký a Plzeňský). Úkolem konzultantů je být k dispozici pro dotazy a to jak ve virtuálním světě (Facebook, e-mail, telefon), tak v tom reálném. Osoby, které potřebují poradit v nějaké životní situaci spojené s jejich odlišnou sexuální orientací, se na konzultanty mohou obrátit a ti s nimi poté buď komunikují prostřednictvím výše uvedených komunikačních kanálů a nebo se potkají osobně. Celá tato poradna je dostupná prostřednictvím webových stránek reknuto.to, kde jsou shromážděny všechny informace jak o projektu a jeho fungování jako takovém, tak jsou zde dostupné všechny kontaktní údaje na konzultanty.

Speciální pozornost věnujeme v rámci poradny také rodinám romských gayů a leseb – pro rodiče a další příbuzné je k dispozici rodinný konzultant, který jim pomůže se v dané situaci lépe zorientovat tak, aby obě strany – jak rodina, tak dítě – prošli coming outem co nejladčeji.

K projektu Řeknu.to jsme natočili propagační spot, který má přes 45.000 shlédnutí (<https://www.youtube.com/watch?v=hRaLrdsB50>). Poradna má také svou vlastní Facebookovou stránku (<https://www.facebook.com/reknuto/>).

Konzultanti vykonali od spuštění projektu do konce roku téměř 150 intervencí.

The screenshot shows the website interface for 'ŘEKNU.TO' and 'ARAART'. The 'ŘEKNU.TO' logo is described as 'PROSTOR PRO ROMSKÉ GAYE A LESBY'. Below the logos are two main sections:

- JSEM GAY/LESBA**

Jseš romský gay nebo lesba a nevíš si s tím rady?

Ještě ses „nevyouoval/a“? Bojíš se? Nevíš, jak na to? "Vyoutoval/a ses", ať už před svými kamarády nebo rodinou a teď máš kvůli tomu problémy?

Ozvi se někomu z našeho týmu. Dokážeme pomoci.
- JSEM RODIČ**

Nevíte si rady s odlišnou sexuální orientací vašeho dítěte?

Vaše dítě se vám už svěřilo, že je gay nebo lesba? Myslíte si, že by Vaše dítě mohlo mít odlišnou sexuální orientaci? Obáváte se posměchu okolí?

Dana má bohaté zkušenosti a pomůže Vám takovou situaci řešit.

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA O ČINNOSTI ZA ROK 2016

---

2. MEZINÁRODNÍ ROMSKÁ LGBT KONFERENCE

Od 11. do 15. srpna se konala již 2. mezinárodní konference zabývající se problematikou vícečetné diskriminace romské LGBT menšiny. Konference se zúčastnilo 21 osob ze 10 zemí (Česko, Slovensko, Německo, Španělsko, Srbsko, Maďarsko, Francie, Velká Británie, Rumunsko, Bulharsko). Účastníci přednesli své příspěvky, ve kterých popisovali situaci romské lgbt menšiny ve své domovské zemi a to především ze dvou hlavních perspektiv: za a) reálná situace v terénu a za b) legislativa týkající se anti / diskriminace, která je v dané zemi aktuálně platná.

Závěry konference byly předány evropských institucím (příslušné orgány Evropského parlamentu, Evropské komise a Rady Evropy) a budou dále využívány při edukativních i lobbistických aktivitách na národních i evropských úrovních.

Na přípravě programu konference jsme tentokrát spolupracovali s organizací European Roma Right Center, jejíž zástupci také prezentovali evropský legislativní rámec lidských práv a konkrétní opatření, která mohou být pro boj s vícečetnou diskriminací užitečná.

Můžeme s potěšením konstatovat, že nám, jako pořadající organizaci i partnerských subjektům celé mezinárodní platformy se daří zvyšovat povědomí o specifické problematice vícečetné diskriminace romské lgbt menšiny, což dokládá zvýšený zájem o toto téma na mezinárodní úrovni.

DALŠÍ AKTIVITY

Workshop na Slovensku

- srpen, týdenní workshop (1.8. – 6.8. 2016), Banská Bystrica
- témata jednotlivých workshop: romská identita, genderová ne/rovnost v romské společnosti, homosexualita a vícečetná diskriminace v romských komunitách
- počet účastníků: 15
- partner: Kultúrne združenie Rómov Slovenska

Prigue Pride a World Music Stage

- 15.8. 2016
- romský alegorický vůz v rámci pochodu Prague Pride
- produkce hudebního programu na open air akci na Letné
- vystupující: Erika Fečová, Gadjo.cz, Elis Mrázková, Jan Bendig, The Fellas, Pavlína Matiová, Sharkass a další

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA O ČINNOSTI ZA ROK 2016

ROK 2016 V ČÍSLECH

- 5 dlouhodobě realizovaných projektů: Galerie Phundrado Vudar – Oslavy Mezinárodního dne Romů – divadelní skupina ARA ART – Řeknu.to (prostor pro romské gaye a lesby) – Romská LGBT konference a kontinální mezinárodní romská LGBT platforma
- 2 veřené kampaně: Pray For Prej (Oslavy Mezinárodního dne Romů) & Řeknu.to (poradenství pro romskou LGBT menšinu)
- 350.000 shlédnutých videí na ARA ART kanálu na YouTube a na Facebooku
- 22 veřejných kulturních / vzdělávacích produkcí

FINANČNÍ BILANCE 2015

PŘÍJMY	1 486 708,00 Kč
Veřejné rozpočty ČR	1 079 308,00 Kč
Soukromé nadace & zahraniční zdroje	573 131,00 Kč
Vlastní příjmy a další zdroje (dary)	33 400,00 Kč
VÝDAJE	1 467 288,00 Kč
BILANCE ZA ROK 2016	19 420,00 Kč

Činnost ARA ART, z.s. podpořily v roce 2016 tyto subjekty:

Ministerstvo kultury České republiky (64.000 Kč, projekt Čirikloro aneb co říká ptáček)
 Magistrát Hlavního města Prahy (270.000 Kč, projekty Oslavy Mezinárodního dne Romů 2016, divadlo utlačovaných, Čirikloro aneb co říká ptáček)
 Městská část Praha 7 (40.000 Kč, projekt Oslavy mezinárodního dne Romů 2016)
 Henrich Böll Stiftung (66.494 Kč, workshop na Slovensku)
 Bader Philantrophies (201.832Kč, projekt Galerie Phundrado Vudar)
 Open Society Foundations (236 090 Kč, projekt Poradenství pro romskou lgbt menšinu)
 European Roma Right Center (574.892 Kč, projekt Mezinárodní romské lgbt konference)

Všem děkujeme za finanční podporu!